

Schone Lucht Akkoord (SLA)

Inleiding SLA

- Vanuit Rijk als opvolger van Nationaal programma Luchtkwaliteit → focus op fijn stof en NO₂
- Ambitie: 50% gezondheidswinst ten opzichte van 2016
- Deelnemers verplicht jaarlijks een uitvoeringsplan met vaste maatregelen per thema vaststellen.
 - Landbouw
 - Industrie
 - Mobiliteit
 - Mobiele werktuigen
 - Houtstook

- Leudal deelnemer vanaf juli 2020
- Eerste uitvoeringsplan vastgesteld in 2022
- Nu uitvoeringsplan 2023 (B&W-besluit 7-2-2023):
UP 2022 geactualiseerd en aangevuld. Past nu
beter bij huidige ontwikkelopgaven vanuit diverse
beleidsdocumenten.

Luchtkwaliteit Leudal → veehouderijen en verkeer

Wat is gedaan in 2022

Landbouw

- o Uitvoering gegeven aan saneringsregeling varkenshouderijen (in Leudal 5 varkenshouderijen);
- o Toezichthouders en handhavers hebben kennis emissiearme stallen (via cursus vanuit RUD).

Mobiliteit

- o Gezondheidseffecten van luchtemissies projecten in kaart brengen met milieu-effect-rapportages;
- o Regionale Mobiliteitsvisie vastgesteld. Deze is vertaald naar jaarprogramma (regionaal) voor 2023.

Wat is gedaan in 2022?

Houtstook

- o Actief aangeven als stookalert (website, app, social media, radio/tv, weerberichten);
- o Ontvangen binnengekomen klachten van de stookwijzer (landelijk meldpunt) en hierop adequaat reageren;
- o Personele BOA-capaciteit overlast houtstook opnemen in VTH-uitvoeringsprogramma 2023;
- o Via duurzaamleudal.nl en Hallo Leudal informatie over houtstook ontsluiten;

Wat staat in UP 2023 over jaar 2023

- Op verzoek van een veehouder, intrekken omgevingsvergunning Milieu of afhandelen melding Activiteitenbesluit voor het niet meer bedrijfsmatig houden van dieren (incl. bp-aanpassing);
- Doelen/ambities SLA opnemen in omgevingsvisie;
- Uitvoering geven aan actualisatie van omgevingsvergunningen Milieu IPPC-veehouderijen. Momenteel in uitvoering;
- Verbieden stoken snoeihout bij particulieren. B&W-besluit 10-1-2023.

Ook in UP 2023 maar voor volgende jaren

- Ambtshalve intrekken van omgevingsvergunningen Milieu of afhandelen melding Activiteitenbesluit bij veehouderijen voor het niet meer bedrijfsmatig houden van dieren incl. bp-aanpassing (samenhang NPLG/LPLG).
- PVA opstellen voor verminderen van latente ruimte (verschil tussen feitelijke en vergunde bedrijfsvoering) bij veehouderijen. Het hiertoe intrekken van omgevingsvergunningen en aanpassing bp. (samenhang NPLG/LPLG).
- Opstellen PVA voor industriële bedrijvigheid (niet IPPC) met de centrale vraag: wat kan via vergunningverlening extra geleverd worden m.b.t. luchtemissies.

Monitoring SLA

O.b.v. uitvoeringsplannen deelnemers maakt Rijk de overkoepelende rapportage.

Vervolgens vindt monitoring plaats (naar verwacht december 2023) met de gezondheidsindicator die RIVM heeft ontwikkeld. Dezelfde als die GGD gebruikt om gezondheidseffecten door te rekenen.

Rapport luchtkwaliteit en gezondheid Limburg (februari 2023)

Opdracht provincie Limburg → berekeningen jaargemiddelde blootstelling van de Limburgse bevolking aan fijn stof (PM10 en PM2,5) en stikstofdioxide (NO2) in 2019 (vóór Corona).

De GGD heeft dit verder geanalyseerd en de gezondheidseffecten doorgerekend.

Limburg (belangrijkste onderdelen)

- Al decennia lang verbetert luchtkwaliteit
- Er wordt voldaan aan Europese grenswaarden, maar nog steeds effecten op de gezondheid.
- Geen enkele gemeente voldoet met jaargemiddelde blootstelling aan stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof aan de gezondheidkundige advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)
- In regio Noord-Limburg is blootstelling het hoogst en in de regio Zuid-Limburg het laagst → grote verschillen binnen gemeenten.

Limburg: gezondheidseffecten inwoners

- Bij 1 op de 7 longkankerpatiënten is de longkanker toe te schrijven aan luchtverontreiniging.
- Bij 1 op de 5 kinderen met astma, is astma toe te schrijven aan luchtverontreiniging.
- Inwoners sterven gemiddeld bijna 11 maanden eerder door luchtverontreiniging.
- De ziektelast door luchtverontreiniging is gemiddeld te vergelijken met het passief meeroken van 4,4 sigaretten per dag.

Limburg: tenslotte

Steeds meer wetenschappelijke kennis over ontstaan neurologische aandoeningen (ziekte van Parkinson en Alzheimer) en stofwisselingsziekten (diabetes) → effecten nog niet goed te kwantificeren.

Bijdragen van wegverkeer en industrie de afgelopen jaren flink omlaag gegaan. Hierdoor zijn andere bronnen relatief belangrijker geworden:

- Bijdrage van houtstook aan fijn stof uitstoot is erg groot. Neemt niet af.
- Bijdrage van de landbouw (met name veehouderij) aan primair en secundair gevormd fijn stof is groot. Is weinig tot niet afgenomen.

Leudal

Algemeen geldt: Leudal is niet de schoonste, maar ook niet de meest vervuilde gemeente. Als het gaat om fijn stof (PM10 en PM2,5) is Leudal nummer 3 van meest vervuilde gemeenten.

- NO2 blootstelling: 15,5-17 ug/m³ (WHO-waarde = 10)
- PM10 blootstelling: 17-18 ug/m³ (WHO-waarde = 15)
- PM2,5 blootstelling: 10,5-11 ug/m³ (WHO-waarde < 5)

In tegenstelling tot de landelijke trend is in Leudal de emissie van fijn stof licht toegenomen (blijkt ook uit eerder onderzoek van Pouderoyen).

Wat nu?

GGD adviseert:

- de uitstoot aan de bron te verminderen met concrete mogelijkheden.
- gevoelige bestemmingenbeleid toe te passen om zo de meest gevoelige groepen extra te beschermen.
- gezondheid expliciet af te wegen bij het maken van beleidskeuzes
- aandacht hebben voor gezondheid bij de bouw van nieuwe woningen en inrichting van nieuwe woonwijken.
- Meedoen met SLA en op Limburgs niveau meer samen te werken (oprichten Limburgs milieuplatform).
- Let op houtstook door particulieren (hout pellet kachels)

Wat kan Leudal?

Omgevingswet: biedt veel ruimte om ambities, beleid en maatregelen voor gezonde lucht te borgen.

Denk aan: Omgevingsvisie (ambities) en Omgevingsplan (omgevingswaarden voor luchtkwaliteit opnemen) en overig beleid/ maatregelen.

Rondvraag

